

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ &
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ & Φ.Π.
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ & Ο.Υ.
ΤΜΗΜΑ : Β' ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Χαλκοκονδύλη 31 & Σωκράτους
Τ.Θ. 1186--104 32 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Γιαν. Στάμου
Τηλέφωνο : 2102124714
Fax : 2105244640-2105242435
Email: xa31u103@minagric.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**Αθήνα 12 Απριλίου 2013
Αρ. Πρωτ. 125599/737**

ΠΡΟΣ : 1) ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
2) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΔΑΣΩΝ

ΘΕΜΑ: Εθελοντικά έργα αναδασώσεων -Εθελοντικές εργασίες σε αναδασώσεις-
Εθελοντικές φυτεύσεις-από φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Στόχος των εθελοντικών αναδασώσεων είναι η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών και η ανάγκη αποκατάστασης των διαταραχθέντων δασικών οικοσυστημάτων από δασικές πυρκαγιές .
Οι εργασίες αυτές γίνονται σε δημόσιες δασικού χαρακτήρα εκτάσεις και αφορούν:

- α) καμένες εκτάσεις
- β) εκτάσεις που είχαν αναδασωθεί στο παρελθόν με χαμηλό ποσοστό επιτυχίας.
- γ) εκτάσεις υποβαθμισμένων δασών.

Διακρίνουμε τρεις κατηγορίες όπως αναφέρονται και στο θέμα:

Α. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΩΝ

Σύμφωνα την παρ. 6 του άρθρου 178 του Ν. 3669/2008, είναι δυνατή η μελέτη και εκτέλεση δημοσίων έργων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην ανωτέρω διάταξη εντάσσονται οι εθελοντικές αναδασώσεις (στο εξής: φορέας εκτέλεσης του έργου) εντός δημοσίων δασικού χαρακτήρα εκτάσεων με δαπάνη τους και χωρίς καμιά επιβάρυνση του Δημοσίου (Εθελοντικά), μετά από σχετική έγκριση στην οποία ορίζονται οι όροι εκτέλεσής , επίβλεψης και παραλαβής των έργων.

Η μελέτη και εκτέλεσή τους γίνεται στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων :

- I. του Ν.Δ. 86/69 «περί Δασικού Κώδικα» (ΦΕΚ 7 Α')
- II. του Ν.998/79 «περί Προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας »(ΦΕΚ 289 Α')

- III. του Π.Δ. 437/1981 «περί Μελέτης και Εκτέλεσης Δασοτεχνικών Έργων» (ΦΕΚ 120 Α΄).
- IV. Του Ν. 3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις»(ΦΕΚ 42 Α΄).
- V. του Ν.3669/2008 «περί Κύρωσης της Κωδικοποίησης της Νομοθεσίας Δημοσίων Έργων» (ΦΕΚ 116 Α΄)

εφόσον εφαρμοστούν οι κάτωθι προϋποθέσεις:

1. Κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας εφόσον απαιτείται από τη δασική νομοθεσία
2. Εκπόνηση της μελέτης αναδάσωσης ,σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας δασικής νομοθεσίας και τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίστηκαν με την υπ΄ αριθμ. 53418/3576/162/14-10-69 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας, από Μελετητή κάτοχο τουλάχιστον πτυχίου Α τάξεως της κατηγορίας 24 του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 3316/2005.
3. Έγκριση της μελέτης αναδάσωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 437/1981 από το Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
4. Έκδοση απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα την παρ. 6 του άρθρου 178 Ν.3669/2008, η οποία καθορίζει τους όρους με τους οποίους θα εκτελεσθεί το έργο και θα γίνει η επίβλεψη και παραλαβή από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες. Στην απόφαση αυτή ορίζεται και ο χρόνος σύνταξης της μελέτης και εκτέλεσης του έργου. Οι προθεσμίες μπορούν να αλλάξουν με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
5. Η σύνταξη και η χρηματοδότηση της μελέτης, στην περίπτωση που δεν υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη από την αρμόδια Δασική Αρχή, γίνεται με ευθύνη του φορέα εκτέλεσης του έργου και χωρίς καμία επιβάρυνση του Δημοσίου.
6. Η εκτέλεση των αναδασωτικών έργων γίνεται με χρηματοδότηση του φορέα εκτέλεσης του έργου, από εργολήπτη δημοσίων δασοτεχνικών έργων (Ε.Δ.Δ.Ε.) ή από εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στα Μ.Ε.Ε.Π. Πρασίνου ή ΜΕΚ Πρασίνου στελεχωμένη από Δασολόγο ή Δασοπόνο, εφαρμόζοντας τις διατάξεις περί εκτέλεσης δημοσίων δασοτεχνικών έργων και της νομοθεσίας που διέπει το φορέα εκτέλεσης του έργου , χωρίς καμία επιβάρυνση του Δημοσίου. Ο εργολάβος που θα οριστεί ανάδοχος του έργου θα πρέπει να προσκομίσει στην αρμόδια δασική αρχή βεβαιώσεις από τις οποίες να προκύπτει ότι έχει εκτελέσει στο παρελθόν παρόμοια έργα, καθώς και αντίγραφο της σύμβασης που έχει υπογράψει μεταξύ του φορέα εκτέλεσης του έργου και του αναδόχου .
7. Οι δασικές υπηρεσίες έχουν ως υποχρέωση για την προστασία της βιοποικιλότητας τη διάθεση του απαραίτητου φυτευτικού υλικού από τα δημόσια δασικά φυτώρια.
8. Η διάθεση του φυτευτικού υλικού γίνεται από τα δημόσια δασικά φυτώρια. Η διάθεση του φυτευτικού υλικού γίνεται μετά από αίτηση του φορέα

εκτέλεσης των εργασιών, σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους όρους διάθεσης που έχουν τεθεί στην υπ' αριθ. 115378/2059/22-10-2010 διαταγή του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής. Ο φορέας εκτέλεσης των εργασιών έχει την ευθύνη για τη σωστή φύλαξη και αξιοποίηση των διατιθέμενων φυτών και ο προγραμματισμός για την παραγωγή των φυτών να γίνεται έγκαιρα.

9. Η αρμόδια δασική αρχή συντάσσει το πρωτόκολλο εγκατάστασης του αναδόχου και επιβλέπει την εκτέλεση του έργου. Στην περίπτωση που ο φορέας εκτέλεσης του έργου και ο ανάδοχος του έργου αρνούνται τη συνεργασία και δεν συμμορφώνονται με τις υποδείξεις της αρμόδιας δασικής αρχής, ανακαλείται η ανωτέρω εγκριτική απόφαση (4 σχετική) , υποχρεώνεται ο ανάδοχος του έργου να απομακρύνει από το χώρο του έργου τα τυχόν μηχανικά ή άλλα μέσα που χρησιμοποιεί, να επαναφέρει την έκταση στην πρότερη κατάσταση. Επίσης στην περίπτωση αυτή θα εφαρμοστούν στο φορέα εκτέλεσης του έργου και στον ανάδοχο ποινικές κυρώσεις όπως αυτές προβλέπονται στη δασική νομοθεσία.
10. Στο χώρο του έργου αναρτάται ενημερωτική πινακίδα σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τους κανόνες δημοσιότητας και μετά από υπόδειξη της θέσης από τη δασική αρχή.
11. Η προσωρινή και οριστική παραλαβή του έργου γίνεται από την αρμόδια δασική αρχή αφού προηγουμένως διαπιστωθεί ότι το έργο εξετελέσθη σύμφωνα με τους τεθέντες από της αποφάσεως του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης όρους.
12. Ο φορέας εκτέλεσης του έργου και ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις καθώς και τις σχετικές οδηγίες της αρμόδιας δασικής αρχής για την προστασία των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων από πυρκαγιές και εν γένει βλάβες στο οικοσύστημα.
13. Για την πληρωμή των λογαριασμών , θα καταβάλλονται από τον ανάδοχο του έργου όλες οι προβλεπόμενες για τα δημόσια έργα κρατήσεις, καθώς και για τα δασοτεχνικά έργα (άρθρο 8 παρ. 2 Ν. 2342/95).
14. Η εκτέλεση των αναδασωτικών έργων από το φορέα εκτέλεσης του έργου δεν φέρουν καμία μεταβολή στο δασικό χαρακτήρα της έκτασης ή στο ιδιοκτησιακό καθεστώς της.
15. Το δημόσιο δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν εκκίνηση της έκτασης από τρίτους.

Β. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΕ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ

Η αναδάσωση δημοσίων δασικού χαρακτήρα εκτάσεων μπορεί να γίνει και με τη συνδρομή εθελοντικών ομάδων εργασίας σύμφωνα με τον Ν.3669/2008 (διατάξεις περί αυτεπιστασίας) .

Αφορούν τμήμα των εργασιών που γίνονται στα έργα αναδασώσεων (π.χ. διάνοιξη λάκκων , φυτεύσεις, ποτίσματα) τα οποία εκτελούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με δαπάνη τους και χωρίς καμία επιβάρυνση του Δημοσίου.

Η μελέτη και εκτέλεσή τους γίνεται στα πλαίσια εφαρμογής των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου, **εφόσον εφαρμοστούν οι κάτωθι προϋποθέσεις:**

1. Κήρυξη της έκτασης ως αναδασωτέας εφόσον απαιτείται από τη δασική νομοθεσία
2. Σύνταξη της μελέτης αναδάσωσης, στην περίπτωση που δεν υπάρχει εγκεκριμένη μελέτη από την αρμόδια Δασική Αρχή, με μέριμνα του φορέα εκτέλεσης των αναδασωτικών εργασιών ,σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας και τις τεχνικές προδιαγραφές που καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. 53418/3576/162/14-10-69 απόφαση του Υπουργού Γεωργίας , από Μελετητή της κατηγορίας 24 του άρθρου 2 παρ. 2 του Ν. 3316/2005.
3. Έγκριση της μελέτης αναδάσωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 437/1981 από το Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
4. Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης με την οποία εγκρίνεται η υλοποίηση των αναδασωτικών εργασιών από εθελοντικές ομάδες εργασίας μετά από σχετική εισήγηση της Γενικής Δ/νσης Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων και στην οποία ορίζεται το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και παραλαβής των εργασιών .
5. Οι εργασίες γίνονται υπό τις υποδείξεις και καθοδηγήσεις της αρμόδιας δασικής αρχής, χρησιμοποιώντας κατάλληλο προσωπικό, αρκούντος αριθμού, ώστε να επιτευχθεί στο μέτρο του εφικτού ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα στις αναδασωτικές εργασίες και να αποφευχθεί ασκόπως και με οιονδήποτε τρόπο σπατάλη και αχρήστευση φυτευτικού υλικού.
6. Η αρμόδια δασική Αρχή οφείλει να παράσχει κάθε δυνατή πληροφορία και γνώση στα πλαίσια διεξαγωγής των εργασιών αναδάσωσης, εποπτεύοντας και καθοδηγώντας παράλληλα τις ομάδες εργασίας.
7. Οι εν λόγω εργασίες γίνονται με δαπάνη του φορέα εκτέλεσης χωρίς καμία επιβάρυνση του δημοσίου.
8. Η χορήγηση των φυτών και για την προστασία της βιοποικιλότητας, θα γίνεται από τα δημόσια δασικά φυτώρια. Η διάθεση του φυτευτικού υλικού γίνεται μετά από αίτηση του φορέα εκτέλεσης των εργασιών, σύμφωνα με τις προτεραιότητες και τους όρους διάθεσης που έχουν τεθεί στην υπ' αριθ. 115378/2059/22-10-2010 διαταγή του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής. Ο φορέας εκτέλεσης των εργασιών έχει την ευθύνη για τη σωστή φύλαξη και αξιοποίηση των διατιθέμενων φυτών και ο προγραμματισμός για την παραγωγή των φυτών να γίνεται έγκαιρα.
9. Ο φορέας εκτέλεσης των εργασιών είναι υποχρεωμένος να εφαρμόζει τις σχετικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την εκτέλεση των δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις καθώς και τις σχετικές οδηγίες της αρμόδιας δασικής αρχής για την προστασία των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων από πυρκαγιές και εν γένει βλάβες στο οικοσύστημα.

Γ. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΦΥΤΕΥΣΕΙΣ

Σε μικρότερη έκταση και όπου το επιτρέπουν οι συνθήκες, γίνονται και εκδηλώσεις εθελοντικού χαρακτήρα με τη συμμετοχή πολιτών είτε ως μέλη συλλόγων, σχολεία κλπ. στα πλαίσια του αρ.21 του Ν.998/79 **εφόσον εφαρμοστούν οι κάτωθι προϋποθέσεις:**

1. **Δεν απαιτείται η έκδοση απόφασης**, και οι φυτεύσεις του κάθε φορέα θα έχουν μικρή χρονική διάρκεια (2-3 ημερών).
2. Πρέπει να γίνονται σε εκτάσεις που υπάρχουν μελέτες αναδάσωσης. Αν δεν υπάρχει μελέτη για τη συγκεκριμένη έκταση θα συντάσσεται από την αρμόδια δασική αρχή τεχνική έκθεση που θα συνοδεύεται από χάρτη κλίμακας 1:5000, όπου θα σημειώνεται η θέση της προς αναδάσωση έκτασης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές για μελέτες αναδάσωσης και των ζωνών NATURA όσον αφορά την επιλογή των ειδών.
3. Τα φυτά θα διατίθενται δωρεάν από τα δημόσια δασικά φυτώρια.

Επί πλέον σας γνωρίζουμε ότι :

- Όλες οι ανωτέρω περιπτώσεις αφορούν όλα τα φυσικά η νομικά πρόσωπα εκτός αν ισχύουν ειδικές διατάξεις όπως για τους φορείς του Αρ.100, του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης»- Προγραμματικές συμβάσεις.
- Από τις αρμόδιες δασικές υπηρεσίες μπορεί να επιβάλλονται και άλλοι όροι, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των δασικών οικοσυστημάτων και του έργου.
- Επειδή οι αναδασώσεις είναι έργο δαπανηρό και η επιβίωση του φυτού εξαρτάται, μεταξύ άλλων και από την ορθή φύτευση των φυταρίων, είναι απαραίτητο όσοι εκτελούν τις αναδασωτικές εργασίες να εκπαιδευτούν ώστε να γνωρίζουν τη ορθή διαδικασία της φύτευσης.
- Στις περιπτώσεις 1 και 2 είναι δυνατή η τοποθέτηση πινακίδων με την σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας δασικής αρχής η οποία θα καθορίζει τη θέση εγκατάστασης της πινακίδας.
- Παρακαλούμε τις σχετικές αποφάσεις να τις κοινοποιείτε και στην Διεύθυνση Αναδασώσεων και Ο.Υ. του ΥΠΕΚΑ και στο τέλος της φυτευτικής περιόδου οι Υπηρεσίες που εκτέλεσαν τέτοια έργα, να τα εντάσσουν στα απολογιστικά στοιχεία.

Οι υπ' αριθ. διαταγές (α) 68210/707/15-3-1996 και β)108171/1312/1-12-2000 του Γεν. Δ/ντή Δασών & Φ.Π. **παύουν να ισχύουν.**

Παρακαλούμε την παρούσα να κοινοποιήσετε στις Δασικές Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σας, για εφαρμογή.

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΔΑΣΩΝ

Γ. ΑΜΟΡΓΙΑΝΙΩΤΗΣ